

QUÆSTIO MEDICA

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS

MANE DISCUTIENDA

IN SCHOLIS MEDICORUM.

Die Jovis 29. Decembris.

M. GUILLELMO LAMY

DOCTORE MEDICO, PRÆSIDE.

An chylosis à succo acido?

I.

STATIM atque conformatum est animal, imo & interea dum conformatur, calor inest, cujus actione particulae ipsius quaedam exsolvantur ac pereunt: hinc alimenti necessitas, quo assiduum istud effluvium reparetur; nullum reperire est in mineralium familia, è plantis solum & animalibus sumi potest: à natura factus non fuit homo ut terræ donis, herbis puta & fructibus, tantum vesceretur; nec pravitatis morum indicium esse debet ad animalium cædes carnisque usum deflexisse, quod potius bene sentientis fuit animi, mala ex ferino victu nascentia declinantis; licet itaque quovis alimento in dies effluentem reparare substantiam: ita vixere majores, quos decet imitari. Sæculum aureum, in quo fructus solis erant in deliciis fabula est: primis equidem temporibus homines duriori facileque parabili cibo utebantur, nempe qui agrestes essent maximoque suo damno culinariæ artis ignari: sanius vivunt qui lautius comedunt, modo ciborum copiam ventriculum non gravent: in eo priusquam edulia deperditæ substantiæ restituendæ paria sint, dissolvantur rite necesse est atque in liquorem album, chylum dictum, transmutentur, eo alterationis motu, qui proprie chylosis appellatur.

NUSQUAM inveniri possunt cibi naturæ nostræ adeo consentanei similesve quin habeant quidpiam dissimile alendo corpori ineptum : hinc variarum alterationum necessitas oritur, quarum unaquâque utile ab inutili secernatur ; prima dentibus perficitur, quâ, si solida sint, atteruntur edulia ; hæc salivæ utiliter permixta cum proprio pondere tum musculorum œsophagum superne deorsum prementium nisu, in ventriculū delabuntur ; mox in eâ vere regiâ parte verti debent in chylum, qui tam sponte quam diaphragmatis ventriculū, (dum inspiratur aër) prementis ope, gustatim stillans in intestina, perque multiplices illorum gyros huc & illuc circumvolutus, in varias abit partes : ex his quæ purior & alendo corpori destinata, à fecibus & humore quodam, urinæ partem constituyente, secreta, per lactearum venarum oscula velut per cribrum trajecta, viscera nutritia pervadit, abitura tandem in sanguinem ; fœces ad rectum pergunt intestinum foras eliminandæ ; dictus humor vesicam ingreditur : ductus si ignoras vesicæ texturam expende, poros habet foras intro pervios non econtra ; inversa etenim aquam injectam effluere sinit facile ; quam non inversa sed suo modò posita exactè continet & servat : ex intestinis ergo humor crassioris vaporis specie, exudans, se se in vesicam perejus poros insinuat & urinæ materiam adaugēt : omnia hæc chylosim necessario comitantur ut perfecta fiat, cujus tamen author præcipuus, succus est acidus in ventriculū effusus.

I I I.

AB acido siccō, ventriculi superius orificium vellicante, fames oritur, non à suctione partium, instinctu velut quodam penuriam alimenti sentientium : hinc pro humoris istius indole & constitutione, varia : varios cibos, variæ appetunt amantes, varietque dein conficiunt ; inde paulo deterior cibus suavior tamen, meliori sed insuaviori est anteponendus ; succi istius inopia aut omnimodus defectus, vel imminuit vel omnino prostermit appetentiam ; ejus tenuitas nimia bulimum facit seu vehementem famem ; excessus famem caninam ; depravatio picam & malaciam : quæcunque pingua sunt & oleaginosa sive ore assumpta sive intus sponte genita, acidi succi aculeos obtundunt eoque nomine famem sedant ac prohibent : sensim effunditur is humor in ventriculū per arterias non per vas breve &

ubi debita copia congestus est, ³fames suscitatur, ejusque contingit ad certas horas recursus: neque vero solum excitandæ fami utilis censeretur debet sed maxime dissolvendis eduliis necessarius existimandus, quo deficiente, unius caloris beneficio chylosis æquè non perageretur.

IV.

NIHIL est in rerum natura quod potentius corpora, etiam durissima, in minimas partes dissolvere queat, quam liquor acidus: diceretur eum esse ex acutissimis gladiolis conflatum: id experitur lingua dum spiritum vitrioli aut sulphuris vel primoribus labris degustat: non unus & idem cuius corpori dissolvendo idoneus est; aqua fortis quæ argentum comminuit, aurum intactum relinquit; pariter in animalium diversæ naturæ ventriculis varius occurrit humor acidus; hinc alimentum quod ab uno dissolvitur ab altero non coquitur: potentissimus est in avibus præsertimque in struthiocamelo qui ferrum ipsum conficit: istius acidi succi, animalium proprii effectus calori soli assignari nequeunt, qui sibi relictus cibos assaret aut elixaret, minus benè in minimas comminueret particulas atque in chylum converteret: ciborum concoctio elixatio est sed non exquisita, alioquin ut caro intra lebetem elixatione penitus non dissolvitur, sic neque in ventriculo cibus elixatus, ut decet, eliquaretur, cum præsertim in ventriculo nusquam possit ea fieri ebullitio, ac ea quæ extra corpus peragitur seu ignis vehementiam seu moræ diuturnitatem expendamus; forsân & sine calore chylosis fieri posset qualis putatur in piscibus in quibus ventriculus etiam ad tactum frigidus, alimenta nihilominus dissolvit ad effluentis substantiæ reparationem.

V.

CUM cibi-selecti & suis optime dotibus instructi debito tempore id est urgente fame debitaque copia ingeruntur, succus acidus aliunde non peccans eos intine penetrando blande dissolvit & in laudabilem chylum permutat; at ubi alimenta vel nimia copia sumuntur vel pravi sunt succi ab acido liquore non adeo belle confici possunt; hinc inter coquendum status cruditatis testes, qui modo nulla qualitate molesti, modo acidi sunt aut nidorosi, eoque deteriores quo tetro magis odore os narsque feriunt: quamvis autem acidus liquor suo merito optimus audiat naturæ minister, ventriculoque acceptus sit & necessa-

rius, si tamen à se ipso immutatus malo fato subeat venas, in-
 numeros inducere par est affectus, tantaque extra ventriculum
 inferre damna quanta in ventriculo, chylosim dum facit, toti
 corpori parit commoda.

Ergo chylosis à succo acido.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Claudius de Quantal.

M. Franciscus Vezon.

M. Claudius Perraut.

M. Ioannes Robert.

M. Claudius Puyton.

M. Tuffanus Fontaine.

M. Ludovicus Gayant.

M. Petrus Tuelia.

M. Franciscus Pajot.

Proponebat Lutetiæ NICOLAUS PELLETIER,
 Pithiverius. A. R. S. H. MDCLXXII.

P A R I S I I S,

Ex Typographiâ FRANCISCI MUGUET, Regis &
 Illustrissimi Archiepiscopi Typographi, viâ Citharæ.